

Chipping green met 4.000 m² kunstgras

Aan superlatieven geen gebrek op Golfcentrum Amsteldijk

In oktober opent Golfcentrum Amsteldijk de poorten van haar trainingscentrum. Net voor de bouwvakvakantie zocht de redacteur van Greenkeeper de bouwput aan de Amsteldijk op. Hier verschijnt méér dan een trainingscentrum met een zoveelste 9-holes baan. Als alles gereed is, kunnen golfers elke situatie oefenen die ze op een baan kunnen tegenkomen. Inclusief putting greens met verschillende snelheden en de grootste kunstgrasgreen van Nederland.

Auteur: Broer de Boer

Ik word ontvangen door eigenaar/opdrachtgever Ger Loogman en golfarchitect Alan Rijks in het gebouw dat straks het clubhuis gaat huisvesten. Er rijdt een graafmachine voorbij en alles trilt en ronkt om ons heen. Het regent. Alan Rijks verhaalt over het unieke concept dat hier verrijst, op een ondergrond die echt weinig draagkracht heeft. Op deze locatie, dicht onder de rook van Amstelveen, zit een veenpakket van 6-9 meter, dat nooit mag uitdrogen. Hier bovenop ligt een veen-kleipakket van 60 cm. Uiteindelijk is zo'n 220.000 kubieke meter grond aangevoerd om de baan gestalte te geven. "Vanwege de slechte draagkracht was het voor hoofdaannemer Heijmans Sport en Groen een voortdurende uitdaging om te voorkomen dat er verzakkingen zouden plaatsvinden", aldus Alan Rijks. "En door de werkwijze en de aanpak zijn wij overtuigd daarin ook voor de lange termijn geslaagd te zijn."

Uitsluitend graafmachines

"De omstandigheden voor de uitvoering van de klus waren in het voorjaar zeer gunstig", volgens Ger Loogman. "Verschillende Heijmans-onderdelen zoals Wegenbouw, Sport en Groen, Techniek en ons het ingenieursbureau Breijn hebben hierbij nauw samengewerkt. In verband met de draagkracht van de bodem is het werk vrijwel uitsluitend uitgevoerd met graafmachines waarvan de rupsbanden op houten schotten stonden. Dat zorgde voor

een betere gewichtsverdeling. Slechts in één situatie is een lichte bulldozer ingezet. Bij de grondaanvoer, zo'n 10.000 vrachtauto's, reed het transportmaterieel over een speciaal dijklichaam dat was opgeworpen van de toplaag. Daarop was een laag van zo'n 50 cm houtsnippers aangebracht met daaroverheen de stalen rijplaten. Deze houtsnippers zijn later gemengd met de dekgrond weer teruggezet op het terrein. Net voor de bouwvakvakantie kreeg een aantal belangrijke projecten op het terrein gestalte: de eerste mounds zijn ingezaaid en er is een gigantische driving space aangelegd. Het eerste gedeelte van het trainingscentrum wordt in oktober geopend. Daarmee hoopt de

ondernemer meteen een stuk pr voor het geheel te realiseren.

Driving space

Eigenaar/initiatiefnemer Ger Loogman troont me al gauw mee naar een imposante lap kunstgras op de driving space: "En denk erom dat je het geheel geen driving range noemt." En ik moet beamen dat er slim is nagedacht over de 'driving space', zoals je dit fenomeen met een diameter van zo'n 300 meter zou kunnen noemen. Vanaf verschillende plaatsen kun je afslaan om je swing te trainen, waarbij de golfballen steeds naar het midden van de ronde driving space worden geslagen, zie figuur 1. Daar is ook

De aannemer werkte vrijwel uitsluitend met graafmachines. In slechts één situatie zette Heijmans Sport en Groen een lichte bulldozer in. Vanwege eventueel ondergrondbederf mocht deze maximaal driemaal over hetzelfde spoor rijden.

een 'gras'-teebox bij met 30 afslagplaatsen, die daarmee een van de grootste in zijn soort is in Nederland. Chipping vormt ook een van de negen onderdelen van het golfspel dat hier getraind kan worden. Golfarchitect Alan Rijks, die ons naar buiten vergezelt: "Een van de uitdagingen was om ervoor te zorgen dat je iets fraais maakt van zo'n grote ruimte. Een vlak veld zou heel saai zijn. Het is groot, maar moet intiem zijn en een uitstraling hebben waardoor golfers graag terugkomen. Het kunstgras van de oefenfaciliteit voor chipping, circa 4.000 vierkante meter, is uitgevoerd in een donkergroene kleur voor de foregreens en een lichtgroene kleur voor de greens. De bunkers die de greens bewaken zijn bekleed met een zandkleurige variëteit. Het chippen, de belangrijke en veelal als lastig ervaren slag in de buurt van de green, kan hier oneindig worden uitprobeerde."

Ballen sweepen

Omdat hier vanaf oktober ongeveer 35 golfers tegelijkertijd op de chipping greens kunnen oefenen, krijgt zo iets bijzondere dimensies: het uitvoeren van onderhoud moet snel kunnen. Vandaar het kunstgras op de chipping green. Ger Loogman spreekt bij die bezetting over 100 ballen per minuut, 6.000 in een uur. 'Alle ballen verzamelen' op het kunstgras van de chipping-wereld moet efficiënt gebeuren. En daarover is nagedacht. Loogman: "Door een dik touw aan een paal te bevestigen, kunnen we de ballen als het ware van het kunstgras sweepen naar een centraal gelegen dieper gedeelte. Daar vallen de golfballen in een put. Daarvandaan worden ze met water door een pijp naar de wasinrichting

getransporteerd. We kunnen het ons met zoveel spelers en een grote behoefte aan ballen niet permitteren om de chipping-wereld lang stil te moeten leggen om ballen te rapen."

Terreinverkenning

We vervolgen onze terreinverkenning rondom de driving space. Uit alles blijkt dat hij goed heeft nagedacht over zijn concept om ook de andere situaties van het golfspel in alle breedte te kunnen oefenen op een beperkt terrein van zo'n 20 hectare. De ruimte rondom de driving space is heel slim benut. Een van die andere 'werelden' is de plaats waar bunkerslagen getraind kunnen worden. Dat kan vanuit verschillende bunkertypes, zoals de traditionele zandbunker, een potbunker of een bunker waarvan mounds bekleed zijn met houten bielzen. Hier is er de keuze voor cup op afstand of dichtbij. Ger Loogman: "We zouden op basis van experimenten in de toekomst zelfs ander materiaal kunnen kiezen voor het vullen van de bunkers. Als het openbaar toegankelijke complex straks geheel gereed is, kun je na het trainen hier ook een volwaardige 9-holes lopen, of een 9-holes par-3 spelen, zelfs met vier holes op de dijk. En dat met een uitzicht op een polder, de Amstel, de Ronde Hoep, koeien in het weiland en de bebouwing van Amstelveen, die golfers ook aardige landmarks geven om hun ballen op te richten. Nu nog draaien op het terrein de kranen die zijn ingehuurd door hoofdaannemer Heijmans Sport en Groen om de 9-holes baan en de par-3 baan hun vorm te geven. Alan Rijks, die dit geheel tekende, steekt zijn bewondering voor de graafmachinespecialisten die het grondwerk voor

de aannemer verrichten niet onder stoelen of banken. Alan Rijks: "Je geeft ze een gps-tekening waarin de gewenste hoogten staan. Op basis daarvan zetten ze zelf hoogtepeilen uit op de green en vervolgens gaan ze aan de slag om te shapen wat ik op papier heb gezet. Het zijn echt kunstenaars!"

Gelijkvloers

Ger Loogmans toekomstvisie is dat er op dit trainingscentrum, met zijn negen werelden, straks zo'n 200-300 man tegelijkertijd rondlopen, die elkaar echter niet hinderen. Maar ook iets waar alles gelijkvloers is, hetgeen ook gehandicapte golfers mogelijkheden biedt. En dan is er het kunstgras, waarvan Golfcentrum Amsteldijk thans de grootste greens van Nederland heeft. Loogman: "Ik herinner me van de Amsterdam Golfbeurs van enkele jaren geleden dat een van de huidige Nederlandse topspelers opmerkte dat 'zo iets best wel goed speelt'. Voor ons betekent het dan ook dat we altijd gelijkwaardige kwaliteit hebben en altijd open zijn. De ontwikkelingen in kunstgras voor de golfsector hebben niet stilgestaan. Wij hebben meerdere soorten en kwaliteiten in binnen- en buitenland bekeken en uiteindelijk Southwest Greens als leverancier gekozen voor onze kunstgrasmatten."

Verschillende snelheden

Maar hoe zit het hier dan met 'echt' gras? Fairways en de rough worden ingezaaid met gras, waarbij roodzwenkgras de boventoon gaat voeren. Ook op het trainingscentrum liggen wel degelijk putting greens die zijn uitgevoerd in gras, zowel ingezaaid met een mengsel roodzwenk/struisgras als met puur witstruisgras. Alan Rijks:

Ondememer/initiatiefnemer Ger Loogman: "We realiseren hier geen driving range maar een driving space."

Er worden verschillende bunkertypes aangelegd.

Volgens bedrijfsleider Gerard van der Werf van Heijmans Sport en Groen, was er bij dit project "veel kennis van cultuurtechniek nodig. En er is sprake van een Nederlandse primeur. Nog nooit gaven een Nederlandse aannemer en Southwest Greens gestalte aan een dergelijk groot kunstgrasproject op een golfbaan."

De kunstgras putting green. Hier komen ook twee putting greens met echt gras en verschillende snelheden.

"De bedoeling hiervan is het putten te laten oefenen zowel in Nederlandse omstandigheden als in mediterrane omstandigheden wat gras betreft. Daarmee kunnen we verschillende stimpgetallen realiseren. Zo kan het trainingscentrum dus ook topspelers goed aan zich binden om het putten te komen oefenen voor belangrijke toernooien." We nemen een kijkje en Loogman spreekt direct in superlatieven: "De wereld van putting beschikt over de grootste putting green en het putting green-gebied van Nederland. Het beslaat 5.000 vierkante meter, ruim een halve hectare en biedt plaats aan drie greens. Een hiervan is aangelegd met kunstgras. De putting greens zullen door de graskeuze en het onderhoud verschillende snelheden krijgen." Volgens de ondernemer kunnen hier straks totaal zo'n zestig golfers het putten oefenen in verschillende gradiënten van ondulatie en hellende of horizontale vlakken.

Waterafvoer en spel

Gezien de ligging is deze baan een 'natte jongen': waterafvoer zal hier altijd een belangrijk issue blijven. Immers, het veenpakket mag nimmer uitdrogen. Maar wat gebeurt er met overtollig regenwater? Alan Rijks' zienswijze hierop: "Fairways moet je hol noch bol leggen in zo'n situatie, maar je begint als het ware met een verhoging te maken tegen de waterafvoerende sloot. Vervolgens leg je de fairway aan met enkele lichte bollingen overdwers. Regenwater stroomt dan naar de dalen en van daaruit zorgt een goede drainage in combinatie met pompen dat je het overtollige regenwater op het oppervlaktewater kunt lozen. Deze aanpak geeft

een goede ontwatering en heeft voor golfers ook een gunstig neveneffect: een geslagen bal blijft gemiddeld veel vaker midden op de fairway liggen. Bij een holle (wat onverstandig is, denk aan het badkuipeffect, red.) of een bolle fairway heeft een bal de neiging respectievelijk naar het midden of de zijkanten van de fairway door te rollen. En sloten dwars op de speelrichting? Daar ben ik geen voorstander van, omdat ze het spel ongunstig beïnvloeden en geen visuele bijdrage leveren aan de baan. Liever leg of handhaaf ik sloten die in de lengte van de speelrichting lopen; die geven bijvoorbeeld juist wel een aardig visueel aspect."

Aanleg en advisering

Ondernemer en initiatiefnemer Loogman laat zich qua adviezen en bouwbegeleiding bijstaan door golfbaanadviseur Lambert Veenstra. Hij was betrokken bij het schrijven van de

bestekken, verzorgde de aanbestedingen en is verantwoordelijk voor de gehele technische begeleiding. "Uiteindelijk", vertelt Veenstra, die bij het gesprek is aangeschoven, "is het mijn taak te zorgen dat het project speelklaar wordt en technisch goed is. Maar het is aan de volhardendheid van Loogman te danken dat het project zo goed van de grond gekomen is." Eerdere plannen om juist hier een golfbaan aan te leggen, strandden om verschillende redenen en in verschillende stadia, en Loogman had nadrukkelijk te maken met bezwaarprocedures. Wat water betreft heeft Veenstra namens Loogman veelvuldig overleg gehad met het waterschap: "We hebben alles laten zien wat we van plan zijn en verteld waarmee we bezig zijn", aldus de adviseur. "Daardoor leer je elkaar beter begrijpen. Wat betreft de natuurontwikkeling op de baan zijn we ook in gesprek met andere partijen."

De negen werelden

1. Targets
2. Chipping
3. Bunkers
4. Specials
5. Grass
6. Fairwaybunkers
7. Finesse korte slagen
8. Pitching
9. Putting